

Afspraken scholing, ondersteuning en communicatie

De wet schrijft voor dat centrale en decentrale medezeggenschap en opleidingscommissies (OC's) de voorzieningen krijgen die redelijkerwijs nodig zijn voor de vervulling van hun taak. Over de manier waarop er invulling wordt gegeven aan de wettelijke bepalingen inzake voorzieningen voor de vervulling van de taak van medezeggenschap moet binnen instellingen aan het begin van de tweede cyclus aantoonbaar het gesprek (startgesprek) plaatsvinden tussen medezeggenschap en bestuurders en door beiden officieel worden vastgesteld.

Op het gebied van scholing, ondersteuning en communicatie gelden de onderstaande afspraken:

Ondersteuning:

Onder ondersteuning van de medezeggenschap wordt onder andere ambtelijke en juridische ondersteuning verstaan. Ambtelijke ondersteuning is een nadrukkelijk aandachtspunt om verder te specificeren zodat de medezeggenschap weet wat ze mogen verwachten aan ambtelijke ondersteuning. Ambtelijke ondersteuning binnen de instelling moet als mogelijkheid worden geboden aan de medezeggenschap bij. Tot de werkzaamheden van de secretaris behoren in ieder geval:

- Het verzorgen van een gedegen overdracht: de overdracht is een integraal onderdeel van het medezeggenschapsjaar. De verantwoordelijkheid om een goede overdracht te organiseren is dan ook gedeeld tussen raad en instelling. Zo dient de instelling ondersteunend te zijn aan dit proces, bijvoorbeeld door het aanbieden van trainingen of een toolkit.
- Het maken van afspraken over de besteding van het scholingsbudget en het ondersteunen van de medezeggenschappers bij het kiezen en volgen van scholing.
- Het inventariseren van de informatie die de medezeggenschap nodig heeft om haar taak zo goed mogelijk uit te voeren. Denk hierbij aan het verzorgen van de aanwezigheid van een oplegger met tijdsplanning, het geven van context en het geven van gevraagd advies of context bij een besluit. Daarnaast biedt de ambtelijk secretaris ondersteuning bij verslaglegging.
- De instelling en de medezeggenschap maken bij het startgesprek gezamenlijk afspraken over een reële reactietermijn voor de ambtelijk secretaris in communicatie met de medezeggenschap.
- Het bewaken dat de medezeggenschap vroegtijdig mee wordt genomen in het beleidsproces en bij beleidsstukken. Hierbij kunnen tijdlijnen die een overall beeld schetsen en die begin van het jaar met de medezeggenschap worden gedeeld een uitkomst bieden.
- Het inplannen en bijhouden van de vergadercyclus.

Daarnaast wordt in overleg met leden van de medezeggenschap met een functiebeperking besproken hoe zij zo effectief mogelijk hun rol in de medezeggenschap kunnen vervullen.

Scholing:

Van de medezeggenschap wordt onder andere verwacht dat zij instellingsbegrotingen begrijpen en op de hoogte zijn van complexe processen en regelgeving. Voor het functioneren van de medezeggenschap is het volgen van scholing daarom essentieel.

- Scholing dient verder te gaan dan alleen informatie over de rechten van de medezeggenschap en de procedures van de instelling. Zo moet persoonlijke ontwikkeling en vaardigheidstraining van de leden ook aandacht krijgen.
- Gedurende het gehele cursus-/collegejaar vinden meerdere scholingsmomenten plaats.
- Een duidelijke vindplaats van eerder genoten scholing door voorgaande medezeggenschapsorganisaties is hierbij behulpzaam.
- Scholingsprogramma's, waarin trainingen worden aangeboden voor alle medezeggenschappers (beginnend, expert, centraal of decentraal) zijn wenselijk.
- Van de instelling wordt duidelijke communicatie over de scholingsmogelijkheden verwacht
- De samenstelling van het scholingsprogramma is een onderwerp dat jaarlijks wordt geëvalueerd met de medezeggenschap.

Communicatie:

Communicatie over en zichtbaarheid van de medezeggenschap zijn belangrijk voor een goed functionerende medezeggenschap binnen instellingen.

- De medezeggenschap wordt gefaciliteerd in de communicatie:
 - Met de achterban. De medezeggenschap moet activiteiten/bijeenkomsten kunnen organiseren voor achterbanraadpleging of om te laten zien wat het raadswerk inhoudt.
 - Met interne en externe deskundigen.
 - Met andere raden binnen de instelling.
- In verkiezingstijd en tijdens het werven van nieuwe leden is het belangrijk dat door de instelling voldoende ondersteuning wordt geboden voor communicatie door middel van:
 - De mogelijkheid om op een centrale plek te kunnen communiceren naar de organisatie
 - Door activiteiten te organiseren op fysiek centrale plekken
 - Via digitale kanalen ook de mogelijkheid aan te bieden te communiceren met de studentengemeenschap (in het instellingsblad, intranet en/of sociale media)
 - Studenten en medewerkers moeten een actieve medezeggenschaps campagne kunnen organiseren door:
 - Het aanbieden van de mogelijkheid om promotiemateriaal te maken en produceren
 - Het organiseren van centrale contactmomenten t.b.v. de verkiezingen.
- Vergaderstukken dienen op een toegankelijke wijze te worden aangeleverd en zijn op toegankelijke wijze in te zien voor de medezeggenschap. Uitgangspunt is dat de stukken digitaal aangeleverd worden, indien dit niet mogelijk is wordt de medezeggenschap in staat gesteld om de stukken te printen.
- Vergaderstukken worden minimaal twee weken voor aanvang van de vergadering aangeleverd. Dit zorgt ervoor dat de medezeggenschap de tijd heeft om de stukken te lezen en zich voor te bereiden. In overleg tussen de instelling en de medezeggenschap kan hier positief van afgeweken worden, in het bijzonder voor grote stukken. De reguliere vergadercyclus van de medezeggenschap op zowel centraal als decentraal niveau duurt minimaal 4 weken. Vaste onderdelen van deze vergadercyclus zouden moeten zijn:
 - Een agendaoverleg (voor het begin van de cyclus)
 - Mogelijkheid om minimaal 2 vergaderingen voor interne afstemming te organiseren
 - Een besluitvormende vergadering met de zeggenschap.
- Vergaderstukken moeten in toegankelijk Nederlands beschikbaar zijn voor de overleggen van de medezeggenschapsraad en het college van bestuur. Denk hierbij aan het definiëren van afkortingen.
- Bij studieprogramma's die in het Engels worden aangeboden, worden de belangrijke stukken voor de opleiding, zoals de OER, studentenstatuut en de onderwijsvisie vertaald naar het Engels. Daarnaast worden samen afspraken gemaakt over welke andere documenten vertaald dienen te worden wanneer er iemand Engelssprekend is, bijvoorbeeld bepaalde documenten in het kader van de hoofdlijnen van de begroting. Voor verdere toegankelijkheid voor internationale studenten in de medezeggenschap moet het gesprek worden gevoerd op de instelling tussen de medezeggenschap en het bestuur.
- Verder stelt de instelling de medezeggenschap in staat om haar taken uit te voeren. De instelling stelt voor deze taken een werk- of overlegruimte beschikbaar. De onderwijs-, studenten- en medezeggenschapskoepels maken onderling afspraken over hoe bovenstaande een plaats krijgt op het op te richten landelijk loket medezeggenschap.

Bijlage 3 Uitgangspunten betrekken medezeggenschap bij crisisbesluitvorming

- Onder crisisbesluitvorming valt besluitvorming tijdens een (zware) noodsituatie waarbij de continuïteit van het onderwijs of de acute veiligheid in het geding is. Snelheid in de besluitvorming is noodzakelijk is om de schadelijke gevolgen zo veel mogelijk te beperken.
- Bij de besluitvorming over de vertaalslag van landelijke crisismaatregelen naar de praktijk van de onderwijsinstelling moeten de medezeggenschapsorganen betrokken worden, zoals verankerd in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de Wet op de ondernemingsraden (WOR).
- In reglementen van de instelling kan bepaald zijn dat de medezeggenschapsorganen ook in andere gevallen bepaalde rechten toekomen.
- Afhankelijk van hetgeen in een specifiek geval in de OER is geregeld en de regels en richtlijnen van examencommissies, kan er in tijden van crisis ruimte zijn om van de eigen OER af te wijken. De medezeggenschap wordt hierbij, net als in de reguliere situatie, betrokken.

Bijzondere situaties in de crisisbesluitvorming:

- Het kan zijn dat zich in een crisis bijzondere omstandigheden voordoen waarin de medezeggenschap niet tijdig betrokken kan worden. Bijvoorbeeld omdat dusdanig snel een besluit moet worden genomen en daardoor de medezeggenschap niet tijdig bijeen kan komen of omdat er dusdanig veel besluiten in korte tijd moeten worden genomen dat de betrekking van de medezeggenschap een disproportionele hoeveelheid vertraging in de besluitvorming oplevert.
- In een crisissituatie wordt er door het bestuur altijd gepoogd de medezeggenschap waar mogelijk en zo veel mogelijk actief te betrekken.
- In een situatie waarin er geen ruimte is om de medezeggenschap actief te betrekken, wordt in ieder geval gepoogd de medezeggenschap zo volledig mogelijk te informeren.

Situaties waarin de medezeggenschap haar rechten niet heeft kunnen uitvoeren:

- Indien de medezeggenschap door bijzondere omstandigheden haar instemmings- of adviesrecht niet heeft kunnen uitoefenen, dient het besluit op een later moment alsnog ter instemming of advies te worden voorgelegd aan de medezeggenschap. Mits het tenminste besluitvorming betreft die op dat moment nog steeds van invloed is.
 - Het uitgangspunt is hierbij dat de medezeggenschap zo snel mogelijk de instemming- of advieskwestie voorgelegd krijgt en dit in ieder geval meegaat in de eerste reguliere cyclus die doorgang kan vinden.
 - Tenzij een doorlopende crisissituatie dit praktisch onmogelijk maakt. Bijvoorbeeld omdat door de crisis de regels doorlopend moeten worden aangepast.
- De instelling is verantwoordelijk voor de monitoring van de effectiviteit van de getroffen maatregelen en voor de naleving van deze maatregelen. De uitvoering, beleid en naleving van de maatregelen dienen onderwerp van gesprek te zijn in de daarvoor relevante medezeggenschapsorganen.
- De medezeggenschap moet binnen de instelling goed geïnformeerd blijven. Indien noodzakelijk worden binnen de instellingen zowel tussen bestuur en medezeggenschap als tussen medezeggenschap onderling (zowel op centraal als decentraal niveau) hierover goede werk- en/of procesafspraken gemaakt.
- Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een extra bijpraatmoment, het aansluiten van MZ-voorzitter(s) bij het crisisberaad of het aanstellen van een studentassessor die de MZ voorlicht over de genomen besluiten en afwegingen.

Medezeggenschapsverkiezingen:

- Uitgangspunt is dat de verkiezingen doorgang vinden
- In het geval dat de medezeggenschapsverkiezingen geen doorgang kunnen vinden, moet dit op de betreffende instelling worden besproken.
- Voor eventueel benodigd uitstel van de verkiezingen - en daarmee verlenging van de zittingstermijn van de huidige leden - is overeenstemming en communicatie noodzakelijk tussen het college van bestuur en de zittende leden van de medezeggenschap. De verlenging kan slechts gelden voor een redelijke en overzichtelijke periode. Deze uitwerking geldt ook voor de medezeggenschap op decentraal niveau.